

FR tworzy fundusz badań obronnych

#Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka 8 kwietnia 2012

Rząd FR kończy prace nad powołaniem Funduszu perspektywnych badań bezpieczeństwa narodowego i rozwoju. Ma to być odpowiednik amerykańskiej DARPA.

Wicepremier FR Dmitrij Rogozin w wywiadzie dla pisma *Nacionalnaja oborona* poinformował, że Komisja wojskowo-przemysłowa przy rządzie zakończyła już prace nad projektem ustawy o powołaniu Fonda perspektywnych issledowanij *Nacionalnaja bezopasnost i rozwitie* (FPO NBR, Fundusz badań perspektywnych Narodowe bezpieczeństwo i rozwój). Ma to być odpowiednik amerykańskiej agencji zaawansowanych programów obronnych

(DARPA, Defense Advanced Research Projects Agency) - struktury koordynującej i finansującej najbardziej ambitne i ryzykowne badania, w wyniku których powstają ideowo nowe systemy uzbrojenia. Obecnie projekt analizuje premier Władimir Putin.

Według Rogozina, FPO NBR będzie analizować ryzyko powodzenia nowatorskich programów, a także ewentualne zależności od dostępu do technologii zagranicznych. W pierwszym okresie działania ma przede wszystkim skoncentrować się na tych sferach, w których Rosja najbardziej odstaje technologicznie od światowych liderów. Chodzi o bazę podzespołów elektronicznych, materiały kompozytowe, czy amunicję. - *Nie możemy myśleć o tym, co robią teraz Amerykanie, Francuzi, czy Niemcy, a o tym co może powstać u nich za 30 lat* - powiedział rosyjski wicepremier. - *Trzeba skończyć z ideą doganiania i przegania.*

W połowie lutego na posiedzeniu Rady Federacji dotyczącym problemów modernizacji kompleksu wojskowo-przemysłowego FR Rogozin podał nieco szczegółów o formowanej strukturze. Powiedział, że będzie niewielka i dostatecznie wyposażona w

kompetencje, by koordynować nawet najbardziej skomplikowane projekty, omijając tradycyjną biurokrację. Nie ujawnił jednak schematu jej finansowania, dopóki projekt odpowiedniej ustawy nie trafi do rządu. Bo to rząd, a nie Ministerstwo obrony ma nadzorować FPO NBR. Wyniki prac koordynowanych przez Fundusz mają być wykorzystywane nie tylko przez armię, ale i inne struktury odpowiedzialne za bezpieczeństwo.

Nieoficjalnie wiadomo, że FPO NBR rozpocznie działalność 1 stycznia 2013. W pierwszym roku jego budżet ma wynieść 3 mld rubli (blisko 100 mln USD, budżet DARPA wynosi ok. 3 mld USD, a już funkcjonujący Rosyjski fundusz badań podstawowych otrzymuje rocznie 6 mld rubli), a w kolejnych 3,5-4 mld rubli. Przez 10 lat ma to być 45 mld rubli, w większości pochodzących z budżetu państwa (Rogozin ujawnił, że liczy też na przedsiębiorstwa produkcyjne i prywatnych sponsorów). Z tych pieniędzy będzie finansowanych 150 programów pochłaniających rocznie od 1 do 50 mln rubli oraz 10 programów kosztujących rocznie 50-90 mln rubli. Każdy program będzie kierowany przez wyznaczonego współpracownika Funduszu. Początkowo FPO NBR będzie zatrudniać 50 osób, a docelowo około 200.

W Funduszu powstanie Rada naukowo-techniczna (NTS, Nauczno-techniczeskij sowiet), której skład będzie proponować jego dyrektor, a zatwierdzać Rada nadzorcza (NS, Nabludatielnyj sowiet). W skład NS ma wejść po 7 przedstawicieli rządu i prezydenta oraz Dyrektor generalny wyznaczany przez prezydenta. Wyborem programów zatwierdzanych do finansowania będzie zajmować się NTS. NS nie będzie bezpośrednio wpływać na te decyzje. Będzie natomiast decydować o uczestnictwie kapitałowym FPO NBR w wybranych przedsiębiorstwach.

* * *

W spadku po ZSRS Federacja Rosyjska otrzymała ok. 60 głównych wojskowych instytutów naukowo-badawczych (NII), wyspecjalizowanych w pracach na rzecz obronności, oraz wiele ośrodków wojskowych - szkoleniowych i ewaluacyjnych, jednostek specjalnych itp. W ZSRS ich działaniami kierowało 9 ministerstw, od Ministerstwa budowy maszyn (m.in. broń jądrowa), poprzez Ministerstwo obrony, po Ministerstwo przemysłu elektronicznego. Jądrem tego systemu, obejmującego tysiące instytutów i przedsiębiorstw, była Rada Naukowo-Techniczna przy Radzie Ministrów, grupująca około dwustu najwybitniejszych naukowców i konstruktorów. W jej sekcjach specjalistycznych pracowało kolejnych 400 ekspertów. Równolegle funkcjonował Oddział obronny KC KPZR (partii komunistycznej) z 150 członkami. To on ostatecznie decydował o uruchomieniu konkretnych programów i ich finansowaniu. Udział w formułowaniu wniosków i badaniach podstawowych miała też Akademia Nauk. Ten skomplikowany system rozpadł się wraz z upadkiem ZSRS, ale pozostały po nim tysiące struktur, zwykle niedofinansowanych i realizujących często nikomu

niepotrzebne prace.

Jako pierwszy próbował na nowo skoordynować wysiłki rozwojowe w dziedzinie obronności minister obrony Paweł Graczo, który w 1993 powołał Naucznyj oboronno-techniczeskij sowiet (Obronno-techniczna rada naukowa). W 1998 minister Igor Siergiejew przekształcił go w Wojenno-techniczeskij sowiet, w skład którego wchodziło kierownictwo MO i przedstawiciele 11 innych resortów. W tym czasie powstał Zarząd perspektywicznych badań i projektów specjalnych MO, ale nie wywarł on większego wpływu na rozwój nowych rodzajów uzbrojenia. W 2002 minister Siergiej Iwanow w porozumieniu z Ministerstwem szkolnictwa powołał Naukowo-techniczną radę koordynacyjną ds. współpracy naukowo-innowacyjnej, która miała włączyć do poszukiwań nowych rozwiązań wyższe uczelnie. Z kolei w 2008 minister Anatolij Sierdiukow powołał Komitet wojskowo-techniczny naczelnika uzbrojenia SZ FR. W Rosji zaczęto wówczas stosować konkursy i przedzierać granty na prace badawczo-rozwojowe. W połowie 2008 na 4 programy przekazano wybranym zespołom po 2 mln rubli.

Pod koniec 2010 odbyło się przełomowe posiedzenie Komisji ds. modernizacji i rozwoju technologicznego przy Prezydencie FR poświęcone rozwojowi przemysłu zbrojeniowego i modernizacji armii. Dmitrij Miedwiediew domagał się na nim wprowadzenia mechanizmu śledzenia, jak wyniki prac rozwojowych trafiają (lub nie) do przemysłu i wojska. Zauważył przy tym, że w Rosji nie ma struktury, która zajmowałaby się zamawianiem i finansowaniem prac nad nowymi ideowo rozwiązaniami z tej dziedziny - perspektywicznymi ale ryzykownymi. Jako przykład do naśladowania podał amerykańską DARPA ([Testy zmodyfikowanego iRobot 510](#), 2012-03-26, [Bezzałogowy A-10](#), 2012-02-22, [A160 z ARGUS-IS do Afganistanu](#), 2012-01-01).

Wicepremier FR Dmitrij Rogozin w wywiadzie dla pisma *Nacionalnaja oborona* poinformował, że Komisja wojskowo-przemysłowa przy rządzie zakończyła już prace

nad projektem ustawy o powołaniu Fonda perspektywnych issledowanij *Nacionalnaja bezopasnost i rozwitie* (FPO NBR, Fundusz badań perspektywicznych Narodowe bezpieczeństwo i rozwój). Ma to być odpowiednik amerykańskiej agencji zaawansowanych programów obronnych (DARPA, Defense Advanced Research Projects Agency) - struktury koordynującej i finansującej najbardziej ambitne i ryzykowne badania, w wyniku których powstają ideowo nowe systemy uzbrojenia. Obecnie projekt analizuje premier Władimir Putin.

Według Rogozina, FPO NBR będzie analizować ryzyko powodzenia nowatorskich programów, a także ewentualne zależności od dostępu do technologii zagranicznych. W pierwszym okresie działania ma przede wszystkim skoncentrować się na tych sferach, w których Rosja najbardziej odstaje technologicznie od światowych liderów. Chodzi o bazę podzespołów elektronicznych, materiały kompozytowe, czy amunicję. - *Nie możemy myśleć o tym, co robią teraz Amerykanie, Francuzi, czy Niemcy, a o tym co może powstać u nich za 30 lat* - powiedział rosyjski wicepremier. - *Trzeba skończyć z ideą doganiania i przeganiania.*

W połowie lutego na posiedzeniu Rady Federacji dotyczącym problemów modernizacji kompleksu wojskowo-przemysłowego FR Rogozin podał nieco szczegółów o formowanej strukturze. Powiedział, że będzie niewielka i dostatecznie wyposażona w kompetencje, by koordynować nawet najbardziej skomplikowane projekty, omijając tradycyjną biurokrację. Nie ujawnił jednak schematu jej finansowania, dopóki projekt odpowiedniej ustawy nie trafi do rządu. Bo to rząd, a nie Ministerstwo obrony ma nadzorować FPO NBR. Wyniki prac koordynowanych przez Fundusz mają być wykorzystywane nie tylko przez armię, ale i inne struktury odpowiedzialne za bezpieczeństwo.

Nieoficjalnie wiadomo, że FPO NBR rozpocznie działalność 1 stycznia 2013. W pierwszym roku jego budżet ma wynieść 3 mld rubli (blisko 100 mln USD, budżet DARPA wynosi ok. 3 mld USD, a już funkcjonujący Rosyjski fundusz badań podstawowych otrzymuje rocznie 6 mld rubli), a w kolejnych 3,5-4 mld rubli. Przez 10 lat ma to być 45 mld rubli, w większości pochodzących z budżetu państwa (Rogozin ujawnił, że liczy też na przedsiębiorstwa produkcyjne i prywatnych sponsorów). Z tych pieniędzy będzie finansowanych 150 programów pochłaniających rocznie od 1 do 50 mln rubli oraz 10 programów kosztujących rocznie 50-90 mln rubli. Każdy program będzie kierowany przez wyznaczonego współpracownika Funduszu. Początkowo FPO NBR będzie zatrudniać 50 osób, a docelowo około 200.

W Funduszu powstanie Rada naukowo-techniczna (NTS, Nauczno-techniczeskij sowiet), której skład będzie proponować jego dyrektor, a zatwierdzać Rada nadzorcza (NS, Nabludatielnyj sowiet). W skład NS ma wejść po 7 przedstawicieli rządu i prezydenta oraz Dyrektor generalny wyznaczany przez prezydenta. Wyborem programów

zatwierdzanych do finansowania będzie zajmować się NTS. NS nie będzie bezpośrednio wpływać na te decyzje. Będzie natomiast decydować o uczestnictwie kapitałowym FPO NBR w wybranych przedsiębiorstwach.

* * *

W spadku po ZSRS Federacja Rosyjska otrzymała ok. 60 głównych wojskowych instytutów naukowo-badawczych (NII), wyspecjalizowanych w pracach na rzecz obronności, oraz wiele ośrodków wojskowych - szkoleniowych i ewaluacyjnych, jednostek specjalnych itp. W ZSRS ich działaniami kierowało 9 ministerstw, od Ministerstwa budowy maszyn (m.in. broń jądrowa), poprzez Ministerstwo obrony, po Ministerstwo przemysłu elektronicznego. Jądem tego systemu, obejmującego tysiące instytutów i przedsiębiorstw, była Rada Naukowo-Techniczna przy Radzie Ministrów, grupująca około dwustu najwybitniejszych naukowców i konstruktorów. W jej sekcjach specjalistycznych pracowało kolejnych 400 ekspertów. Równolegle funkcjonował Oddział obronny KC KPZR (partii komunistycznej) z 150 członkami. To on ostatecznie decydował o uruchomieniu konkretnych programów i ich finansowaniu. Udział w formułowaniu wniosków i badaniach podstawowych miała też Akademia Nauk. Ten skomplikowany system rozpadł się wraz z upadkiem ZSRS, ale pozostały po nim tysiące struktur, zwykle niedofinansowanych i realizujących często nikomu niepotrzebne prace.

Jako pierwszy próbował na nowo skoordynować wysiłki rozwojowe w dziedzinie obronności minister obrony Paweł Graczw, który w 1993 powołał Naucznyj oboronno-techniczeskij sowiet (Obronno-techniczna rada naukowa). W 1998 minister Igor Siergiejew przekształcił go w Wojenno-techniczeskij sowiet, w skład którego wchodziło kierownictwo MO i przedstawiciele 11 innych resortów. W tym czasie powstał Zarząd perspektywicznych badań i projektów specjalnych MO, ale nie wywarł on większego wpływu na rozwój nowych rodzajów uzbrojenia. W 2002 minister Siergiej Iwanow w porozumieniu z Ministerstwem szkolnictwa powołał Naukowo-techniczną radę koordynacyjną ds. współpracy naukowo-innowacyjnej, która miała włączyć do poszukiwań nowych rozwiązań wyższe uczelnie. Z kolei w 2008 minister Anatolij Sierdiukow powołał Komitet wojskowo-techniczny naczelnika uzbrojenia SZ FR. W Rosji zaczęto wówczas stosować konkursy i przedzielać granty na prace badawczo-rozwojowe. W połowie 2008 na 4 programy przekazano wybranym zespołom po 2 mln rubli.

Pod koniec 2010 odbyło się przełomowe posiedzenie Komisji ds. modernizacji i rozwoju technologicznego przy Prezydencie FR poświęcone rozwojowi przemysłu zbrojeniowego i modernizacji armii. Dmitrij Miedwiediew domagał się na nim wprowadzenia mechanizmu śledzenia, jak wyniki prac rozwojowych trafiają (lub nie) do przemysłu i wojska. Zauważył przy tym, że w Rosji nie ma struktury, która zajmowałaby się

zamawianiem i finansowanie prac nad nowymi ideowo rozwiązaniami z tej dziedziny - perspektywicznymi ale ryzykownymi. Jako przykład do naśladowania podał amerykańską DARPA ([Testy zmodyfikowanego iRobot 510](#), 2012-03-26, [Bezzałogowy A-10](#), 2012-02-22, [A160 z ARGUS-IS do Afganistanu](#), 2012-01-01).

Powiązane wiadomości

[FR tworzy fundusz badań obronnych](#) (2012-04-08)

[A160 z ARGUS-IS do Afganistanu](#) (2012-01-01)

[Rozbił się kolejny A160T](#) (2010-09-11)

[Śledztwo w sprawie rozbicia A160T](#) (2010-08-04)

[Pierwsza misja K-MAX](#) (2011-12-23)

[Bezzałogowy K-MAX w Afganistanie](#) (2011-10-07)

[Bezzałogowy A-10](#) (2012-02-22)

[Testy zmodyfikowanego iRobot 510](#) (2012-03-26)